

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania J.W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we Wrocławiu

o odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 maja 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 31 stycznia 2024 r., sygn. akt III AUa 1501/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 października 2020 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 107 § 1 i 2 pkt 1, 2 i 4, art. 109 § 1 i 2 i art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), poprzez art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) z urzędu określił na dzień 28 października 2020 r. wysokość zobowiązań płatnika składek D. we W., na łączną kwotę 58.546,83 zł, a w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne:

- 37.064,05 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. – marzec 2018 r.;

- 9.448 zł - z tytułu odsetek za zwłokę obliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

- 81,20 zł - z tytułu kosztów upomnienia;

- 2. na ubezpieczenie zdrowotne:

- 8.705,75 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. - marzec 2018 r.;

- 2.205 zł - z tytułu odsetek za zwłokę obliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

- 81,20 zł - z tytułu kosztów upomnienia;

- 3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 712,43 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. – marzec 2018 r.;

- 168 zł - z tytułu odsetek za zwłokę obliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

- 81,20 zł - z tytułu kosztów upomnienia.

W pkt II decyzji organ rentowy orzekł, że J.W., jako prezes zarządu spółki odpowiada za zadłużenie płatnika: D. z siedzibą we W., powstałego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień 28 października 2020 r., na zasadach i w wysokości określonej w przepisach podatkowych oraz liczonymi nadal, po dniu wydania decyzji o odpowiedzialności od należności z tytułu składek - ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacji Podatkowa, w łącznej kwocie 58.303,23 zł, w tym:

- 1. na ubezpieczenia społeczne:

- 37.064,05 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. – marzec 2018 r.;

- 9.448 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

- 2. na ubezpieczenie zdrowotne:

- 8.705,75 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. – marzec 2018 r.;

- 2.205 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

- 3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 712,43 zł - z tytułu nieopłaconych składek za okres grudzień 2016 r. – marzec 2018 r.;

- 168,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 października 2020 r.;

i określił, że jest to odpowiedzialność solidarna ze spółką: D. we W.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 13 września 2022 r. (sygn. akt VIII U 2526/21), wydanym w sprawie J.W., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, o odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek: oddalił odwołanie i zasądził od wnioskodawcy J.W., na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, kwotę 5.400 zł, tytułem zwrotów kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 31 stycznia 2024 r. (sygn. akt III AUa 1501/22): oddalił apelację oraz zasądził od J.W., na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, kwotę 2.700 zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł wnioskodawca, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w całości, zarzucając:

I. naruszenie przepisu prawa materialnego, a to jest przepisu art. 116 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, poprzez błędną jego wykładnię, a w konsekwencji jego niewłaściwe zastosowanie, tj. stwierdzenie odpowiedzialności skarżącego za przedmiotowe zobowiązania D. z siedzibą we W., na łączną kwotę 58.303,23 zł w sytuacji, gdy w niniejszej sprawie zachodziły okoliczności wyłączające stwierdzenie takiej odpowiedzialności, albowiem egzekucja z majątku spółki nie okazała się w całości lub w części bezskuteczna, ponieważ nie została

ona w ogóle przeprowadzona, ani nie została podjęta chociażby próba jej przeprowadzenia, a skarżący wykazał konkretne mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w całości, bądź znacznej części;

II. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to jest przepisu art. 386 § 4 k.p.c. poprzez oddalenie apelacji skarżącego, w sytuacji, gdy należało uchylić wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi, z powodu nierozpoznania istoty sprawy, a w szczególności z powodu nieustalenia, w jakim zakresie dojdzie do zaspokojenia organu rentowego z ruchomości wskazanych przez skarżącego (których wartość wynosi, co najmniej ok. 1,5 mln zł) i w ten sposób zamknięcie powodowi drogi do kwestionowania ustaleń faktycznych.

Ponadto, skarżący wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w całości oraz uchylenie wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu, a także zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu, na rzecz skarżącego J.W., kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jego zdaniem niniejsza skarga jest oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazał, że w toku postępowania zostało ujawnione mienie, z którego wierzyciel może prowadzić egzekucję, tj. wskazał ruchomości, które to na dzień przedmiotowej skargi kasacyjnej przedstawiają wartość nie mniejszą niż ok. 1,5 mln zł. Równocześnie, skarżący w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym (skarżący nie został przesłuchany przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu) wskazał, że obecnie ww. ruchomości, do których mogłaby być prowadzona egzekucja znajdują się w posiadaniu spółki D1. z siedzibą w Z., jednakże wierzytelność podmiotu D1. wynosi ok. 320 tysięcy zł, a co za tym idzie nawet po odjęciu wierzytelności spółki D1. pozostaje jeszcze znaczny majątek spółki, do którego można skierować egzekucję. Sąd Apelacyjny nie wziął w ogóle pod uwagę faktu, że skarżący J.W. wystąpił do spółki D1. o zwrot ruchomości przekraczających

dług, jednakże na dzień jego przesłuchania ruchomości nie zostały mu jeszcze wydane. Sąd Apelacyjny podtrzymał ustalenia Sądu Okręgowego pomijając również fakt, że odpowiedzialność członka zarządu spółki jest odpowiedzialnością wtórną, a zatem najpierw należy zbadać, czy faktycznie (a nie jedynie hipotetycznie) spółka nie posiada majątku, który mógłby zaspokoić wierzyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszym postępowaniu nie kwalifikuje się do jej przyjęcia celem rozpoznania merytorycznego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie: (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Pełnomocnik strony skarżącej wskazała, że niniejsza skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – jednak stanowisko w tym zakresie nie zostało w sposób prawidłowy uzasadnione. Wymaga więc przypomnienia, że w art. 398⁴ § 2 k.p.c., wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej, ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Ustawodawca nieprzypadkowo bowiem, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c., obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie

podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się – tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie - do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Przypomnieć także należy, że skarga kasacyjna nie jest (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zatem zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c., postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 marca 2018 r., II UK 194/17, LEX nr 2488675; 27 kwietnia 2022 r., I USK 413/21, LEX nr 3431707; J. Paszkowski (w:) T. Szanciło (red.), Kodeks

postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Warszawa 2023, komentarz do art. 398¹³).

Wskazać w tym miejscu należy na ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym (w jej ocenie) wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto, przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Takiej okoliczności strona skarżąca jednak nie wykazała, nie wskazała także - we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej - żadnych przepisów, których kwalifikowane naruszenie przez Sąd II instancji przemawiałoby za spełnieniem przesłanki zawartej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. [a.ł]

DS

